

Wanawa - Chocimska 29

dec. 16. 1948

P.T. Państwowy Zakład Higieny

431p

Rocznik I.

Lwów, Sierpień 1930

Nr. 1.

Polska Praktyka Medyczna

ORGAN LEKARZA-PRAKTYKA
MIESIĘCZNIK

Redakcja i Admin. Lwów, Kopernika 3. Telefon Nr. 42-54. Konto PKO: 400840

Knoll A-G
Ludwigshafen/Rh.

Jako środek pobudzający krążenie krwi

przy zapaściach, niedomogach serca, zaburzeniach w krążeniu, chorobach zakaźnych, zatruciach,

prosimy zastosować

Cardiazol (Knoll)

- AMPULKI: opak. oryg. zaw. 6 szt. Zł. 6.—
- LIQUIDUM: opak. oryg. zaw. 10 g. Zł. 5.30
- TABLETKI: opak. oryg. zaw. 10 szt. Zł. 4.50

Podskórnie, śródżylnie lub dosercowo, stosownie do potrzeby, 1 ampulka ewent. w odstępach ½ do 1 godzinnych. Doustnie 3—4 razy dziennie po 20 kropeł lub 1 tabletkę w razie potrzeby co 2 do 3 godziny.

Piśmiennictwo oraz próby przesyła
Dom Handlowy **R. ARCICHOWSKI, WARSZAWA,**
Galerja Luxemburga 61/63, Tel. 13-21.

2306 D. 1948
BIBLIOTEKA

Moderatory mleczanowe

ACIGEN GLOBULI

„LAOKOON“

ACIGEN LIQUIDUM

„LAOKOON“

utrzymują w pochwie trwale normalne stężenie jonów wodorowych $\text{PH} = 4.$, przywracają normalną florę bakteryjną.

WSKAZANIA: **Upławy pochwowe** nieswoiste, pooperacyjne, pochodzenia hormonalnego, na tle niedokrwistości i i.

Znakomite wyniki lecznicze.

Prospekty, literatura i próbki lekarskie przez :

Zakłady Chem. „LAOKOON“ S. A., Lwów

CAMPHOCHIN REG. MSW.
Nr. 1281.

Zastrzyki domięśniowi podskórne, zawierające w oliwie kamforowej chininę zasadową i olejki eteryczne.
Ampułki à 3 cm³ i 1 cm³.

Wskazania: Zapalenia płuc oskrzelowe (bronchopneumoniae), szczególnie pooperacyjne.
Rozstrzenie oskrzeli (bronchiectasiae).
Otwarte ropnie płuc.

Wyniki w tych przypadkach są znakomite. Nienotowane dotąd obniżenie śmiertelności pooperacyjnej ewentualnie w połączeniu z autohemoterapią.

Piśmiennictwo i próbki dla pp. Lekarzy bezpłatnie.

Zakłady Chemiczne

„LAOKOON“

Spółka Akcyjna we Lwowie.

Polska Praktyka Medyczna

ukazuje się w gwarantowanym nakładzie **12.500** egzemplarzy i jest, również pod gwarancją, dostarczaną **BEZPŁATNIE WSZYSTKIM LEKARZOM I APTEKOM.** — Jest ona zatem **JEDYNYM NAJLEPSZYM** organem reklamowym, wobec czego zapraszamy P. T. do wydatnego z niej korzystania.

**Administracja Polskiej Praktyki Medycznej
Lwów, Kopernika 3.**

W zamierzeniu naszym służenia w pierwszym rzędzie potrzebom polskiej praktyki lekarskiej zapomocą zaszczytnie już w naszym świecie lekarskim znanych wydawnictw „Biblijoteki Praktyki Lekarskiej“ i „Polskiego Kalendarza Lekarskiego“ — idziemy o dalszy krok naprzód i przedkładamy W Panu Doktorowi „Polską Praktykę Medyczną“, która narazie zawierać będzie 3 główne działy: Referaty zbiorowe, Notatki terapeutyczne i Biblijografię medyczną.

Nie wątpimy, że, z tych skromnych zaczątków czasopismo nasze rozwinie się kiedyś do prawdziwej trybuny i przyjaciela lekarza-praktyka.

Dział pytań i odpowiedzi, który wkrótce zostanie włączonym, ma na celu tem silniejsze zaciśnięcie wzajemnego kontaktu świata lekarskiego.

Prosimy więc WPP. Lekarzy o łask. Ich współpracę.

*Wydawnictwo Polskiej Praktyki Medycznej
we Lwowie.*

Dr. N. MEHRER, LWÓW. — REFERAT ZBIOROWY.

NOWOTWORY ZŁOŚLIWE

Bernhard Möller w niezwykle dokładnej statystyce śmiertelności w Niemczech stwierdził doniosły fakt, że liczba śmiertelności z powodu nowotworów złośliwych od roku 1927 przewyższyła znacznie liczbę śmiertelności z powodu gruźlicy. W r. 1927 było w Niemczech 68.945 zgonów spowodowanych nowotw. złośli. na 61.408 zgonów spowodowanych gruźlicą. Do roku 1927 stosunek tych liczb był odwrotny.

Niedawno jeszcze Georg Wolff opierając się na statystykach śmiertelności Berlina, zauważył wprawdzie powyższy fakt, stwierdził jednak, że wielki procent przypadków śmierci z powodu nowotworów złośliwych przypada na okres od 30—60 lat szczególnie od 60—70 roku życia, że więc to powiększenie jest względne, przeciętny okres życia stał się dłuższy, coraz więcej mamy starców — coraz więcej raków. Möller uwzględnił i tą ewentualność i dochodzi do wniosku, że nawet po uwzględnieniu jej, liczba śmiertelności z powodu nowotworów złośliwych jest jednak obecnie bezwzględnie większa jak dawniej i to wcale nie bardzo dawnej.

I jak bardzo pociesającym jest niewątpliwy wzrost okresu życia (w krajach kulturalnych z przeciętnie 37 lat w r. 1871 na przeciętnie 57 lat w roku 1928) tak niemniej zastraszającami są wyżej podane fakta.

Cóż dziwnego, że problem raka zajmuje najętsze głowy medycyny współczesnej, niestety jednak nieprzejrzana wprost literatura na ten temat, właśnie swą nadmierną ilością, świadczy jak dalekimi jesteśmy na tem polu od prawdy. Śmiało możemy zacytować stare powiedzenie Kraske'go: „O raku wiemy tyle co i nasi dziadkowie“.

Najbardziej piekącym zagadnieniem są przyczyny powodujące powstawanie nowotworów złośliwych. Jakób Wolff w obszernem swem dziele neguje wszelki postęp w wyświetleniu etjologii raka. Krytykuje szczególnie teorię pasożytniczą powstawania raków cytując szereg prac. Uważa teorię tę za ostatecznie obaloną.

Z licznych prac nad przyczyną powstawania nowotworów złośliwych zasługują na uwagę doświadczenia W. Schmidta, który wyhodował z krwi chorych i z samych tumorów jeden i ten sam drobnoustrój, który szczepiony zwierzętom powodował powstawanie tumorów o budowie rakowej. Nissen szczepił myszy gonokokki i krętki kiły, otrzymując w dwóch przypadkach nowotw. złośli. Strauss słusznie zupełnie zauważa, że wyciąganie z powyższych doświadczeń wniosku, jakoby większość raków macicy miała swe pochodzenie w infekcji wenerycznej, jak to czyni Nissen, jest zbyt śmiałym i wprost niedopuszczalnym. Gellhorn jest wprawdzie zdania, że kiła jest momentem uosabiającym do raka n. p. raki na tle leukoplakcji kiłowych, ale nie w tem znaczeniu jak to ujął Nissen.

Wyżej podane doświadczenia i wyniki badań, aczkolwiek autorowie chcieliby w ten sposób wskazać na zakaźne a nawet specyficznie zakaźne (Schmidt) pochodzenie nowotworów złośliwych, nie są przekonywującymi same jako takie oraz są zaprzeczane przez innych badaczy. Jedno dają one przekonanie, że czynnik drażniący odgrywa wielką rolę w powstawaniu raka.

Ale także i z tym czynnikiem sprawa nie jest tak prostą jakby się wydawało. W zajmującej pracy zaprzecza Lickint jakoby rak wargi dolnej był wyłącznie następstwem ucisku fajki na nią. Lickint uważa, że wchodzi również w grę czynniki termiczne, a szczególnie chemiczne. Przypisuje on wogóle nikotynie ogromne znaczenie w powstawaniu raków przewodu pokarmowego; nikotyna powodując anomalje ruchowe i sekretoryczne przewodu pokarmowego, gromadząc się w wątrobie i uszkodzając jej komórki, wydzielając się drogami moczowymi, przygotowuje we wszystkich tych narządach podłoże pod nowotw. złośli., szczególnie raki. Na dowód powyższego wskazuje Lickint na fakt, że w kraju o największym spożyciu tytoniu — Hollandji — są raki przewodu pokarmowego znacznie częstsze aniżeli w innych krajach, chociaż nowotwory złośliwe innych narządów są rzadsze aniżeli gdzieindziej.

Zwolennikiem teorii drażnienia jest również jeden z najdoświadczeńszych chirurgów Hochenegg, ujmuje ją jednak bardzo oryginalnie i szeroko. Hochenegg uważa inwolucję starczą tkanek za przewlekły czynnik drażniący. Stare niszczące komórki tkanek wypełniają naczynia i przestrzenie chionne, zaczopowują je i infiltrując otoczenie, prowadzą kosztem tkanek atypowe życie. Teoria ta zaprzecza istnienie pierwotnej komórki rakowej, kieruje badania nad przyczyną nowotworów na inne tory, obala jednak równocześnie wszelkie nadzieje na możliwość wypracowania skutecznych sposobów ich leczenia.

Bardzo ciekawe, ale wcale nie wyświetlające etiologię nowotw. złośli. wprost przeciwnie komplikujące jeszcze bardziej labirynt teorii, są sposzczerzenia Braunsteina i Georgiona.

Braunstein podaje, że raki są w krajach malarycznych rzadsze jak w krajach wolnych od malarji. Autor ten sądzi, że przyczyną tego zjawiska jest powiększona śledziona, która ma jak zresztą cały układ śródbłonkowiasteczkowy, wydzielać większą ilość ciał anticarcinomatycznych. Ciała tego dotychczas jednak nie znaleziono.

Georgion znów doświadczył na myszach z spontanicznymi nowotworami, że inwolucję tych ostatnich wywołać było można przez wycięcie szyzynki. Autor ten uważa szyzynkę za centrum tumefaciens.

Z mnożących się ostatnio badań nad wpływem odżywiania, na rozwój i wzrost nowotworów złośliwych wymienię tych kilka, które mogą mieć pewne znaczenie praktyczne.

Caspari Ottensofer i in. stwierdzili doświadczeniami na zwierzętach, że djetą owsiana i mięsna nie dopuszczają do rozwoju raka, a kartoflana i mleczna hamuje jego rozwój. Stwierdzają dalej, że nawet duży dowóz witaminy A nie pobudza do wzrostu nowotworów, podczas gdy dowóz witaminy B przyczynia się do tego.

H. Ludwig stwierdził, że u 60 myszek odżywianych djetą bezwitaminową nie przyjął się ani w jednym przypadku szczepiony im tumor, podczas gdy u 60 myszy odżywianych zwyczajną djetą 57 razy tumor się przyjął. Na podstawie tych doświadczeń wyciąga Ludwig wniosek, że nadmiar ciał dodatkowych w pokarmach przyczynia się do rozwoju nowotworów. Jak długo organizm jest młodyżytkowuje te ciała dla wzrostu, skoro organizm się zestarzeje pozostają te ciała niezużyte w nadmiarze i przyczyniają się przy zaistnieniu także innych warunków, nieznanych, do rozwoju nowotworu.

Haendel i Malt stwierdzili, że jednostronne odżywianie się węglowodanami zwiększa szybkość wzrostu raka.

Z nowszych prac nad terapią raka zasługuje przedewszystkiem na uwagę Schönbrunnera i Edelmana, którzy podawali autolysie masy tumorowe uzyskując w ten sposób ciała działające na podobne tumory żywe silnie cytologicznie. Narazie pozostaje ogromna trudność w uzyskaniu tych ciał z powodu braku odpowiedniego materiału.

Bier wstrzykiwał krew barania i świnia do tumorów i widział z tego sposobu proteinoaterapeutycznego dobre wyniki. Blumenthal potwierdza dobre wyniki lecząc sposobem podanym przez Biera, ale tylko przy równoczesnym naświetlaniu prom. Röntgena.

Jakkolwiek odrobinę posuwamy się naprzód w metodach leczniczych raka, to jednak najważniejszym czynnikiem dającym pewną rękojmię korzyści dla chorego jest — wczesne rozpoznanie. Szereg autorów znów ostatnio z ubolewaniem stwierdza, że znaczny procent chorych zgłasza się do leczenia zapóźno, a z ich liczby znaczny procent zasięgał przedtem porady u lekarzy, którzy zasadniczą przyczynę ich niedomagania nie rozpoznali. Dziwnym zbiegiem okoliczności znaczna liczba tych chorych cierpiała na raki łatwo dostępne badaniu fizykalnemu — kiszki stolcowej i macicy. Schinz w ciekawym wywodzie wzywa do intensywnej współpracy lekarzy - praktyków z klinikami i słusznie twierdzi, że w wypadkach niejasnych nie powinniśmy tak trwożliwie jak dotychczas unikać laparotomji próbnej. „10 negatywnych laparat, przeważa 1 pewne wczesne rozpoznanie”.

NOWOŚĆ!

NOWOŚĆ!

Z końcem listopada b. r. ukaże się

Polski Kalendarz Lekarski na rok 1931.

ROCZNIK VI.

Znacznie rozszerzony i uzupełniony najnowszymi zdobyczami wiedzy zawierać będzie: 1) Przedmowę. 2) Skróty używane w tekście. 3) Buletyn terapeutyczny. 4) Klimato- i balneoterapię. 5) Zdrojowiska polskie i zagraniczne. 6) Skorowidz uzdrowisk polskich. 7) Skorowidz uzdrowisk zagranicznych. 8) Kąpiele lecznicze. 9) Kąpiele słoneczne. 10) Leczenie światłem elektrycznym. 11) Leczenie lampą kwarcową i sztucznym słońcem górskim. 12) Dr. Roth — O promieniach Roentgena. 13) Leczenie radem. 14) Djetermię. 15) Djetetykę. 16) Tabelę najważniejszych środków odżywczych. 17) Tabelę kaloryczną najważniejszych pokarmów oeska. 18) Tabelę strawności wedle Pentzolda. 19) Równoważniki środków spożywczych. 20) Odżywianie oseków. 21) Ciężar i wzrost zdrowego dziecka. 22) Wiek, wzrost i wagę dziecka. 23) Prawidłowe ząbkowanie. 24) Najczęstsze zabiegi lekarskie. 25) Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach. 26) Zatrucia. 27) Dr. Lauterstein: Oznaczenie refrakcji oka. (Dobieranie szkieł). 28) Dr. Wasserbrenner: Leczenie goścca stawowego. 29) Dr. Berger: Djagnostyka i leczenie tuberkuliną. 30) Dr. Berger: Leczenie odumą sztuczną. 31) Badania laboratoryjne. 32) Dr. Fleck: Charakterystyczne obrazy hematologiczne. 33) Dr. Heller: Zawartość normalna składników krwi. 34) Okres wylęgania i zaraźliwości chorób zakaźnych. 35) Surowice i szczepionki. 36) Proteinoterapia. 37) Wskazówki położnicze dla lekarza - praktyka. 38) Oznaczenie okresu ciąży. 39) Oznaczenie terminu porodu. 40) Sekcja sądowo - lekarska i protokół sekcji. 41) Znamiona śmierci gwałtownej. 42) Visa et reperta. 43) Ustawa o wykonywaniu praktyki lekarskiej. 44) Dział rozpoznawczo - leczniczy. 45) Alfabetyczny przegląd ważniejszych leków. 46) Zestawienie leków wedle ich działania. 47) Mieszanki niezgadające się. 48) Tabela dawek największych. 49) Dawkowanie dla dzieci. 50) Aproksymatywna pojemność naczyń. 51) Tabela kropłowa. 52) Leki do wziewań. 53) Leki do wstrzykiwań.

Cena Kalendarza, formatu kieszonkowego, w płótno oprawnego, wynosi dla zamówień wysłanych i OPLACONYCH przed dniem wydania 6.— zł. (wzgl. 7.— zł. wraz z kosztami przesyłki). Z chwilą ukazania się Kalendarza na półkach księgarskich cena tegoż zostanie znacznie podwyższoną.

Księgarnia Nowości — Lwów, Kopernika 3, Konto PKO. 400840.

KOMUNIKAT.

Komisja przemysłowo - lekarska Towarzystwa lekarskiego lwowskiego postanowiła na posiedzeniu dnia 6. maja 1930 po przedłożeniu przez firmę „GALEN” orzeczeń klinicznych i analitycznych uznać Sól radio - jodową „Galen” za odpowiednią i godną polecenia.

Po zatwierdzeniu tej uchwały przez Lwowskie Towarzystwo Lekarskie na posiedzeniu dnia 27. czerwca 1930 przysługuje firmie „GALEN” w myśl § 12 regulaminu Komisji prawo używania odnośnie do teje soli napisu: „polecona i pozostająca pod stałą kontrolą Towarzystwa lekarskiego lwowskiego”.

Przewodniczący Komisji przemysłowo - lekarskiej:

Dr. H. Ruebenbauer mp.

Za Prezesa Towarzystwa lekarskiego lwowskiego:

Prof. Dr. Marischler mp.

KRÓTKIE NOTATKI TERAPEUTYCZNE

DZIAŁANIE NOWYCH ŚRODKÓW NASERCOWYCH badań Trendelenburg na zwierzętach i dochodzi do wniosku, że żaden z nich nie może zastąpić przy dekompenzacjach digitalis. Adrenalina i Ephedryna dobrze działają na mięsień sercowy ale zwiężając naczynia zwiększają opory, które serce ma pokonać. Cardiazol Coramina i Hexeton tylko minimalnie działają na serce, natomiast dobrze działają na centra oddechowe.

M. Kl. 41/29.

CELEM UNIKNIĘCIA NAGŁEGO ZGONU „SERCOWEGO“, który prawie zawsze spowodowany jest migotaniem przedsionków, polecają Morawitz i Hochwejn przewlekłe podawanie Chinidyny 2 razy dziennie po 0,1. Nawet przy zazywaniu przez kilka miesięcy nie widzieli autorzy szkód.

Kl. W. 45/29.

DZIAŁANIE ŚRODKÓW PRZY NIESTAŁEM NADCIŚNIENIU jest koźystne (prep. bromu, Luminal, jodu, Diuretin, Desencin, nitraty). Przy stałym nadciśnieniu działają te środki tylko przez czas krótki, najlepiej Desencin podawane w dawkach po 0'12 i 0'25 naprzemian 5 razy dziennie.

W. Kl. 39/29.

PRZY DEKOMPENZACJI SERCA, której przyczyną głównie jest rozedma płuc poleca Jagić kofeinę i Scillicardinę a dopiero przy większym stopniu dekomp. digitalis.

W. Kl. W. 1/30.

DWUTLENEK WĘGLA PRZY PORAŻENIU OŚRODKÓW ODDECHOWYCH można uzyskać i podawać do wdychiwania prostym sposobem podanym przez Sterna. Z syfonu wody sodowej wypuszcza się wodę do połowy, flaszkę obraca się do góry dnem, tak że rurka wewnątrz tkwiąca wystaje ponad poziom płynu, zbliżywszy kran syfonu do otworów nosowych chorego i pociśnawszy za dzwignię syfonu wprowadzamy choremu uciekający z sykiem CO₂.

M. m. W. 43/29.

PRZY ASTMIE OSKRZELOWEJ poleca Hajos: Theophyllini, Amidopyrini aa 2,0; Luminali, Papaverini hydrochlor. aa 0,3; Extr. bellad. 0,1; Div. in dos. aequales Nr. X. S. 2—3 proszków dziennie. Tym sposobem można zapobiedz napadom.

Ther. d. Geg. 1/30.

PRZY OSTRYM I PRZEWLEKŁYM GOŚCCU STAWOWYM poleca Peters Natrii salicylici 30,0, Natrii bicarb. 60,0, Sir. Aurant. 300,0, Aqua dest. ad 1000,0. W pierwszych dniach co 2 godziny po 50 gr. Gdy temperatura spadnie, a przy tego rodzaju terapii spada ona do 2—3 dni, powinien chory leżąc jeszcze 3 dni zazywać tę samą ilość leku, potem może wstać i do 1 miesiąca zazywać 4 rzy dziennie po 50 gr. Także i w gościcu przewlekłym działanie jest dobre. Podwójna ilość natr. bicarb. sprawia zdaniem autora, że chorzy doskonale znoszą tak wielkie ilości salicylu.

D. m. W. 26/29.

LECZENIE KRWAWIĄCZKI Nateiną Llopis nie daje zdaniem Morawitza jednolitych wyników ale powinno być w każdym przypadku próbowane.

Ther. d. Geg. 1/30.

PRZY ANEMJACH wtórnych z preparatów żelaza najlepiej zdaniem Naegelego, działa ferrum reductum w ilości 3 gr. pro die. Z preparatów arsenowych poleca autor Solarson, Elaosan, Arsacetin, Arsenyl, Sol. Fowleri zarzuca ponieważ działa szkodliwie na przewód pokarmowy.

W. m. W. 41/29.

ERGOSTERYNA PRZY RACHITIS podawaną bywa w dawkach 4—6 mg. Jest to dawka za duża. Według Langsteina wystarcza 1 mg. Ergosteryny = 12 kroplom Vigantolu dziennie.

Fortschr. d. Ther. 21/29.

DZIAŁANIE INSULINY jest jedynie pewne i należyce określone przy podawaniu jej przez zastrzyki. Moucon badał działanie insuliny przy poda-

waniu jej doustnem, per rectum i przez wcieranie i doszedł do powyższego wniosku.

Presse Méd. 101/29.

PRZY EKLAMPSJI stosował Berman zastrzyki 20 cm³ 20% Magnesium sulfuricum z dobrym skutkiem.

Semana Méd. 39/36.

PRZY PRZEWLEKŁYCH ZAPALENIACH KISZKI GRUBEJ Z OWRZODZENIAMI stosowali E. i J. Horganowie, opierając się na wynikach badań bakterjolog. kliniki braci Mayo, gdzie w 71% wypadków znaleziono gram dodatni, diplostreptococcus, szczepionkę i filtrat z czystej kultury drobnoustroju z doskonałymi wynikami.

J. Amer. med. Assoc. 4/29.

ZUPEŁNE REMISJE PRZY ANEMJACH ZŁOŚLIWYCH uzyskiwali Siurgis, Cyrus i Isaacs podawając chorym 15—30 gr. suszonych żołądków wieprzowych. Działanie tej zupełnie bezwonnej i bez smaku substancji odpowiadało 300—600 gr. świeżej wątroby.

J. amer. med. Assoc. 10/29.

PRZY ANGINA PECTORIS W 20-TU PRZYPADKACH osiągnęli Vagner Girousc i Kisthinios dobre wyniki ciałem izolowanem z hormonu trzustkowego, które niema nic wspólnego z choliną ani histaminą i nie działa zupełnie na przemianę cukru.

Presse méd. 79/29.

ZASTRZYKI WAPNA stosowane w rozmaitych schorzeniach mogą źle działać na mięsień sercowy. G. J. Katz obserwował to niekorzystne działanie w szeregu przypadków.

Wratsch. Djelo 3/29.

PRZY ZATRUCIACH ŻOŁĄDKOWO - JELITOWYCH poleca Leibensohn przemycie żołądka 15% zawiesiną węgla drzewnego we wodzie, następnie podaje autor 15 gr. węgla i 200 cm³ 1% roztworu natr. bicarb. zaś po 2—2½ godzinach dostaje chory 100—150 cm³ 30% roztworu natr. sulfur. Na 483 przypadków leczonych tą metodą miał autor tylko 16% śmierci. Szczególnie dobre wyniki osiąga się tym sposobem leczenia przy botulismus.

Wratsch. Djelo 3/29.

PRZY ASTMIE OSKRZELOWEJ osiągnęli Holst i Kaplunowa doskonałe wyniki naświetlaniem prom. röntgenowskimi śledziona. Zawodziło naświetlanie w przestarzałych przypadkach oraz u kuśnierzy (Ursolastma).

Ter. Arch. (ros.) 3/29.

PRZY PRZEWLEKŁYCH ZAPARCIACH STOLCA działają dobrze polecane przez Singera i innych czopki z 0,3 chininum bihydrochlor. Graham i B. Alois na 185 przypadków od 4—80 r. życia w 76% uzyskiwali dodatnie wyniki.

J. Amer. med. Assoc. 16/29.

THIOSINAMINA STOSOWANA PRZY UPORCZYWYCH PRZYPADKACH KIŁY szczególnie w nawrotach (codziennie lub co drugi dzień 1—2 cm³ 10% roztworu w glicerynie domięśniowo) wspomaga doskonale leczenie specyficzne. Nedumow leczył w ostatnich 10 latach tym sposobem 123 chorych i tylko w 5% metoda ta zawiodła.

Wratsch. Gazeta 7/33.

O SZKODLIWOŚCI W NADMIARZE PODAWANEJ NAŚWIETLANEJ ERGOSTERYNY przekonał się Herlitz, Jundell i Malejven podawając zwierzętom takie ilości jakie na kg. wagi ciała podaje się dzieciom. Autorzy stwierdzali daleko idące zmiany mięśnia sercowego i naczyń krwionośnych.

Acta pædiatr. 4/29.

Daj swoich pacjentów z kamicą żółciową w młodych latach operować a zyskasz sobie wdzięczność ulezonego, powiada Ewald.

W. m. W. 42/29.

PRZY NEUROZACH PRZEWODU POKARMOWEGO poleca Ludwig zastrzyki Novoprotin 0,2—0,5—0,75 śródmięśniowo. Działają one przez

zmianę reakcji układu orgetatywnego.

Thrtsch. d. Ther. 20/29.

PRZY MOCZENIU NOCNEM poleca Huldshinsky Liquor Uravae, które działa uspokajająco na mięśnie gładkie pęcherza. Kl. W. 47/29.

Z POCZĄTKIEM NAPADU MIGRENY 2—4 tabl. Paracodin Knolla przerywają wedł. Kolle'go napad. M. m. W. 12/30.

PRZY BOLESNYCH RANACH poleca Glodhahn: Percain Ciba 1,0 Ol. oliv. 46. Pastae Zinci ad 200. Kl. W. 16/30.

ABORTUS. Prof. Benthin przeprowadził doświadczenia węglem dla unieszkodliwienia drobnoustrojów w macicy. Wprowadzał on do macicy sztabki węglowe rozmaitej grubości, a 10—15 cm. długości, które wywołały silne wydzielanie. Dla zapobieżenia wysunięcia się pręcika obkłada się go gazą jodoformową. Działanie jest na ogół dobre, leczenie w ten sposób bardzo znacznie się skraca. Szczególnie nadają się do powyższego leczenia endometriidy. Autor przestrzega przed stosowaniem przy endometritis puerperalis. (Ztrbl. f. Gyn. 1929, 5).

ADIPOSITAS. Istnieje grupa przypadków skłonnych do zatrzymania wody i soli, a przebiegających z oligurią. Bauer nazywa je „hydrolipomatosis”. Zondek mówi o otyłości wodno-solnej. W tych wypadkach daje leczenie novasuolem i salyrganem lepsze wyniki, aniżeli uregulowanie diety, ruch, leczenie prep. tarczyc. Autor podaje prosty sposób odfuszczenia zapomocą próby Vollharda, t. j. podaje się rano na czczo 1 i pół litra wody lub niecukrzanej herbaty, a potem przez 4—5 godzin nic. W następnych godzinach należy podawać dietę suchą. W tym dniu winien chory pozostać w łóżku. W ten sposób można było uzyskać ubytek na wadze od 400—2500 gr. Takie dni można w następnych tygodniach powtórzyć. (Aschner Kl. W. 1928, 47).

ANAEMIA PERNICIOSA. Pulfer (Berlin) stosował w 2 przypadkach ciężkiej a. p., w których chorzy odczuwali wstręt do wątroby, a także i preparatów, lewatywy z wątroby z doskonałym wynikiem. Przetartą surową wątrobę rozcieńczono w mleku i przepuszczano przez bardzo delikatne sitko, poczem po dodaniu 15 kropli tct. opii powoli wprowadzano przez lewatywę do rectum po uprzednim oczyszczeniu tegoż. Autor zachęca do dalszych prób, uważając swój sposób za ważny postęp w leczeniu wątroby. (D. M. W. 1929, 3).

ANGINA PECTORIS (a. p.). Doc. Freund (klin. Wiedeńska) podaje, że leczenie a. p. zapomocą lampy kwarcowej tylko wówczas jest skuteczne, gdy stosuje się odrazu dawki rumieniowe: najpierw na mostku do brodawek sutkowych, później i na bocznych częściach klatki piersiowej (ramię pod głowę), dalej grzbiet (na przestrzeni takiej jak z przodu), następnie naświetla się partie położone między poprzedniami. Resztę ciała należy zasłonić. Naświetla się co 6—12 dni. Na dawkę stosuje się naświetlanie przez 10—15 minut na 80 cm. odległości. Przy drugorazowym naświetlaniu daje się 20 minut i 60 cm. odległości. Korzystny wynik niekiedy widzi się już po 3—6 razach, niekiedy jednak dopiero po miesiącach. Przy poprawie należy urządzić coraz większe odstępy czasu między poszczególnymi naświetlaniami. Całkowitych naświetlań nie należy stosować. Wyniki mają być doskonałe. (W. Kl. W. N. 25, 1928).

BASEDOWI MORBUS (m. B.). Już w 1925 r. zwrócił Eiselsberg uwagę na postępy w leczeniu m. B. zapomocą promieni Rentgena. Ostatnio uznaje on w całej pełni wartość tego leczenia jako najskuteczniejszej metody zachowawczej.

Idąc za terminologią wprowadzoną przez Breitnera autor stwierdza, że struma basedowiana, leczona Rentgenem, o wiele szybciej traci swój charakter hyperthoiczny aniżeli hipertroficzny, albo też ulega niejako „debasedowifikacji”, poczem dopiero struma traci swój charakter wolowy. Gdzie zatem wól wymaga leczenia czy to jako guz ze względów kosmetycznych, czy też z powodu objawów zwiężenia — należy stosować leczenie chirurgicz-

ne. Dopiero, gdy operować z różnych względów nie można — skłania się autor do leczenia promieniami Rentgena. (Borak, Ther. d. Geg. 1928, 11).

Leczenie jodem: Clairmont i Meyer stosują następujący roztwór: Jodi puri 3,0, kali jodati 6,0, Aq. dest. 100,0; z tego 3 razy po 5 do 10 kropeł, dodając codziennie o 3 r. po 1 kropli więcej. Operacja wypada w 8—10 dniu. Pierwszego i drugiego dnia po operacji jeszcze 3 r. po 5 kropeł. Już w 3—4 dniu leczenia cofają się tachycardia i bicie serca, ustępują biegunki i inne objawy chorobowe. Wytrzeszcz nie ulega zmianie. — Z tych to powodów można zabieg operacyjny przeprowadzić w znieczuleniu miejscowym. (D. M. W. 1928, 48).

Leczenie Rentgenem: Fried podaje korzystne wyniki w 88 proc., w tem wyleczenie w 67 proc. Przedewszystkiem ulegają poprawie: niepokój, lęk, bezsenność i brak łaknienia, tętno się zwalnia, tremor i poty ustępują. Przyrost na wadze często b. znaczny, biegunki ustają, objaw Moebiusa zanika, pojawiają się menses. Poprawa zaznacza się w 10—30 dni po pierwszym naświetleniu. Przemiana materji zbliża się do normy. Szczególnie dobrze oddziaływują młode osoby i chorzy w ostrym lub podostrym okresie. Autor w każdym wypadku radzi naświetlać. Naświetla on tarczycę i grasicę 3 razy co 3 tygodnie z 55 proc. H. E. D. ew. po 4—12 tyg. poraz czwarty. Te dawki nie pociągają za sobą żadnego niebezpieczeństwa. (Kl. W. 1928, 35).

CARCINOMA UTERI. Hinselmann poleca celem wczesnego rozpoznania ca. portionis kolposkopję. Tylko w ten sposób można stwierdzić zawiązki, które Franque oznacza nazwą leukoplakje. Dla właściwego rozpoznania potrzebne jest jednak badanie histologiczne. Preissecker podnosi, że w ten sposób badane leukoplakje okazują się jako ca., lecz w pewnej części i w związku z lues lub też jako niewinna kłykcin. (Zetrbl. f. G. 1929)

Wycięcie próbne raka szyjki wzmaga tendencję nowotworu do bujania dalszego, tak że w kilku dniach może nastąpić znaczne powiększenie. Dlatego też nie powinno się tego czynić ambulatoryjnie, gdyż chora winna być pod stałą kontrolą, by w odpowiedniej chwili możliwa była natychmiastowa operacja. Przy podejrzeniu na raka trzona można wykonać wycięcie próbne ambulatoryjnie, gdyż wzrost odbywa się tu powoli. (Asrican, D. m. W. 1928, 35).

DIABETES MELLITUS. Podczas gdy przy leczeniu czysto dietetycznym wystarczy jednorazowe zbadanie na czczo cukru we krwi, to przy zastosowaniu insuliny należy te badania przeprowadzić kilkakrotnie w ciągu dnia. Okazało się bowiem, że spadek cukru we krwi po insulinie był najsilniejszy w 5 godzin po wstrzykiwaniu. To też badanie w tym czasie daje najlepszy obraz działania środka na przemianę materji. Praktyczną konsekwencją powyższych badań jest fakt, że należy unikać stosowanie jednorazowych większych dawek i że badania moczu trzeba przeprowadzać z poszczególnych porcji moczu, a nie z ilości dobowej. (Nielsen, Z. klin. Med., 109, z. 6).

Herrmans postępując w myśl zasady Naunyna i Stauba zaoszczędzenia czynności trzustki, stosuje następującą metodę leczenia diabetes. Poleca on kombinację diety tłuszczowo-jarzynowej wedle Pretrena z insuliną. Leczenie dzieli on na 4 okresy. W I. okresie „przygotowawczym“ 1—2 dniowym podaje dla zorientowania się w przemianie materji dietę tłuszczowo-jarzynową. W ciężkich wypadkach następują bezpośrednio potem 2 dni głodowe, przyczem wstrzykuje się 6 razy po 5 jednostek insuliny; w stanach prekomatycznych daje się więcej insuliny. Teraz następuje „okres główny“, który jest właściwą kombinacją insuliny z Pretrenem. W okresie końcowym ostrożnie dodajemy węglowodany. Autor przestrzega przed zbyt energicznym ograniczeniem węglowodanów. Stosując powyższe metody można wedle autora w stosunkowo krótkim czasie przejść do leczenia dietetycznego. (M. m. W. 1928, 51).

EPILEPSIA. Prof. Peritz podnosi, że luminal słusznie wyprzedził leczenie bromem, jako mniej niebezpiecznym i stosowniejszym w dawkowaniu. Rozpoczyna się 2 razy dz. po 0,1—0,15 i dawki te stopniowo się redukuje. Luminal nie działa jako środek nasenny, lecz jako rozszerzający naczynia, bo padaczka jest następstwem angiospasmus. Dlatego też skuteczną jest

koфеina, najlepiej z małemi dawkami luminalu. Korzystnem jest też calcium dożylnie. Podawać również należy preparaty przytarczyczne, a także z narządów płciowych. (Zschr. f. a. Fortb. 1928, 17).

FEBRIS PUERPERALIS. Jak wiadomo przed kilku laty Kuestner polecił podawanie przy f. p. wielkich ilości alkoholu per os. Ponieważ choroby okazują niekiedy niechęć przy przyjmowaniu wielkich dawek Baer podawał alkohol dożylnie. Wstrzykuje się mniej więcej co 2 dzień 600 g lub na początku dreszczy ok. 66 cm³ absolutnego alkoholu rozcieńczonego w 200 cm³ fizjol. rozczynu soli kuchennej o ciepłocie ciała. Wstrzykuje się zapomocą 2 strzykawkę 20 cm³, które asystent w międzyczasie napełnia. Iniekcje wykonuje się bardzo powoli. Wyniki mają być dobre. (Ztrb. f. Gyn. 1928).

GRAVIDITAS. Anschheim i Zondek podają następującą metodę rozpoznawania ciąży z moczu ciężarnych. Wstrzykuje się świeży mocz ranny badanej osoby 5 infantylnym myszom przez 3 po sobie następujące dni w 6 porcjach. Po 100 godzinach zabija się myszy i bada narządy płciowe. W wypadku, gdy mocz zawiera hormon z przedniego płata przysadki, stwierdza się znaczne powiększenie narządów płciowych, a przedewszystkiem jajników, które już makroskopowo wykazują pęknięte pęcherzyki i corpora lutea. Rozwój wzmocniony macicy bez równoczesnego rozkwitu jajników występuje natomiast skutkiem działania hormonu jajników. (Kl. W. 1928).

HAEMOPTOE. Knoll poleca opatrunek plastrowy wedle Niednera; szczególnie wówczas kiedy nie można założyć odmy sztucznej. Stosuje się pasy plastrowe na 5 cm. szerokie i przymocowuje się je dachówkowato, jak przy złamaniach żeber od połowy mostka aż poza kregosłup. Warstwy najwyższej nie należy prowadzić zbyt wysoko, by przy obniżaniu ramienia nie wywierać wpływu na pachę (niebezpieczeństwo porażenia plexus). Cały opatrunek należy założyć po najgłębszym wydechu, ażeby o ile możności wykluczyć oddychanie danej strony. (Schweiz. m. W. 1928, 32).

HYPERMENORRHOEA. Doc. Aschner podnosi, że u kobiet z brakiem lub też skąpą miesiączką występuje niejako zatrucie ustroju, które wyraża się w poszczególnych narządach jako przekrwienie, ostry stan zapalny lub przewlekły, krwawienia, wysięki i t. p. i łączy się ze skazami wysiękowymi, zaburzeniami przemiany materji, otyłością. U mniej więcej 1/3 części występują stany artretyczno-reumatyczno-neuralgiczne, tak, że można wprost mówić o arthropathia hypomenorrhoea. Jako leczenie poleca autor w tych przypadkach często tylko emmenagoga, środki przeczyszczające i moczopędne. W tym celu podaje: tct. aloe (3 r. dziennie po pół łyżeczki kawowej), inf. Sennae (Rp. Fol. Sennae, Rad. Liquir., Tct. Foeniculi aa. 30,0). (W. Kl. W. 1929, 11).

INSULINA. Zarówno boran sodu, jak i aminowe połączenie boru posiada zdolność obniżania cukru we krwi, przyczem to obniżenie jest wybitniejsze u cukrzycowych aniżeli u zdrowych. Powyższy wpływ boru nie jest jednak stały. Bor wprowadzano w ilości 0,45 do 0,90 gr. boranu sodu w 10-ciu lub 20-tu cm³ wody doustnie. Autorowie stosowali leczenie borem łącznie z insuliną u 4 chorych cukrzycowych. Wyniki uzyskane były następujące: u 2 chorych podawanie boru zwiększyło działanie insuliny, u jednego chorego działanie obu tych środków razem było słabsze, niż każdego z nich osobna. Działanie boru można wytłumaczyć jego wpływem na wątrobę i na środki nerwowe, regulujące zawartość cukru we krwi. Niewiadomem jest, czy bor wpływa na śledzionę, podobnie jak wykazano w badaniach nad niklem i kobaltem. (Loeper, Ravier i Tonnet. Soc. Med. des Hopit. Nr. 2. r. 1929).

JAJA, SUROWE CZY GOTOWANE? Doświadczenia Friedbergera na zwierzętach wykazały, że jajo po ugotowaniu traci swą wartość odżywczą, a nawet przynosi ustrojowi szkodę. Prof. Scheunert i Wagner skontrolowali te doświadczenia i doszli do wręcz przeciwnych rezultatów. Okazali oni, że młode szcury doskonale rozwijały się hodowane wyłącznie gotowanemi jajami, podczas gdy podawanie jaj surowych prowadziło do upośledzenia rozwoju i chorób przewodu pokarmowego. Te dane zgadzają się też w zupeł-

ności z wynikami codziennego doświadczenia w pedjatrii. Ostatnio publikuje Stenquist wyniki bardzo szczegółowych badań na szczurach, które całkowicie potwierdzają rezultaty Scheunerta. (D. m. W. 1928, 46).

KRAUROSIS VULVAE. Dla rozpoznania potrzebne trzy objawy zasadnicze: pruritus, leukodermia i atrophia vulvae (Terruhn). Często poprzedza vulvitis, którą mogą powodować rzerzączka, lues, eccema, furunculosis lub niespecyficzny fluor. Pruritus może też mieć tło nerwowe, jeśli wykluczy się diabetes mellitus, icterus, nephritis, dnę i tbc. W leczeniu odgrywają rolę preparaty jajnikowe i naświetlanie Rentgenem. (Arch. f. Gyn. T. 134, Z. 3).

LARYNGITIS TUBERCULOSA. Jelinek podnosi dodatnie wyniki, jakie dadzą się uzyskać zapomocą ostrożnego i umiejętnego leczenia lampą kwarcową przy gruźlicy krtani i nosa. (Mschr. f. Ohrenklinik. 1928, 62, 1).

LICHEN RUBER PLANUS. Doc. Dietel poleca wprowadzone przez Krena domięśniowe wstrzykiwania mleka. W szybkim czasie ustępuje świąd i guzki cofają się. Na pigmentację mleko niema żadnego wpływu. (D. m. W. 1928, 42).

MIGRAENA. Doellken poleca gorąco ciała nitrowe, których stosowanie ogranicza napady oraz wpływa regulująco na system naczyniowy. Migrena polega na zaburzeniu napięcia i równowagi 3 kategorii naczyń krwionośnych, na skurczu tętnic, rozszerzeniu żył i zwiększonej przepuszczalności naczyń włosowatych. Histamina może dla swych właściwości wywołać prawdziwy napad migreny. Najstosowniejszym leczeniem jest regularne podawanie rano po l. śniadaniu i po obiedzie po 0,5 mg. ciał nitrowych w postaci pół pastylki moloidu (Saechs. Serumwerke). Z wielką pewnością można w ten sposób uzyskać ustąpienie napadów w 80 proc. przypadków. (M. m. W. 1928, 7).

NIKOTYNA. Doc. Kahler podkreśla, że ujemny wpływ nikotyny za mało jest znany. Jest rzeczą pewną, że działanie trujące wywołuje nie tylko nikotyna, lecz także i zasady pyridynowe. Szczególnie niebezpieczną jest inhalacja przy paleniu, dalej palenie w przestrzeniach zamkniętych. Nikotyna wywołuje przedewszystkiem skurcze naczyniowe we wszystkich narządach. I tak np. cały szereg napadów migreny ma wywołać nikotyna, dalej bóle głowy, zawroty, zaburzenia przytomności, a nawet afazję, porażenia mięśni ocznych. Palenie może spowodować dolegliwości sercowe, przedewszystkiem angina pectoris vasomotoria, dalej zaburzenia w zakresie naczyń jelitowych (dyspraxia arteriosclerotica intermittens). Czasem powstają stany spastyczne (oesophagospasmus, pylorospasmus, obstipatio spastica), nadkwasota z obrazem ulcus ventriculi lub duodeni. Nierzadko nikotyna prowadzi do impotencji, dalej dysbasia intermittens. Morbus Buerger przypisuje się, jak wskazują badania amerykańskie wpływowi nikotyny. Dalej gra ona rolę przy chorobie Raynauda i przy erythromelalgji. Przy zwalczaniu nadużywania nikotyny poleca autor nie ograniczanie lecz zupełny i ścisły zakaz.

OBSTIPATIO. Roosen stosuje u chorych na przewlekłe zaparcie atoniczne leczenie zapomocą djatermji brzusznej codziennie przez 1—2 tygodnie. Wyniki w ten sposób otrzymane są ogromnie korzystne, prawie specyficzne. (Kl. W. 1928, 28).

PAROTITIS EPIDEMICA. Gourvitsch stosował podczas epidemji spiracid. Dzieci otrzymywały dziennie 0,15 do 0,20 gr. Żaden z w ten sposób leczonych przypadków nie wykazał powikłań, czas leczenia znacznie się skracił, obrzęk gruczołów był znacznie mniejszy. (Arch. f. Kinderheilk. 84,3).

RACHITIS. Istnieją 2 drogi, by profilaktycznie doprowadzić dziecku ciała ochronne: 1) vigantol 1 do 2 mg. dziennie. Ponieważ jednak standaryzacja na razie jest jeszcze niemożliwa a przedawkowanie szkodliwe, metoda ta jest jeszcze przedwczesną. 2) podawanie mleka naświetlanego promieniami pozafiołkowymi. Niemowlęta otrzymują całodzienną ilość mleka po naświetleniu. Witamina C ulega przytem ograniczeniu, co jednak dla człowieka jest bez znaczenia. (Rietschel, Szegoe, Prinke, M. m. W. 1928, 37).

SEPSIS. Moos poleca duże dawki (do 100 cm³ dziennie) collargolu per rectum. Nawet w przypadkach, gdzie stosowanie tegoż na innej drodze

(dożylnie) okazuje się bezskuteczne, obserwował wyleczenie, a conajmniej bardzo korzystne wyniki. Dla uniknięcia poplamienia bielizny, używać przecieradeł gumowych. (Med. Klin. 1928, 39).

TBC. STAWÓW. Fliegel (Wiedeń) opisuje nadzwyczajne wyniki osiągnięte leczeniem śledzioną. Chorzy otrzymują dziennie 50 do 100 gr. śledziony cielęcej, o ile możliwe w surowym stanie, skrobaną w zupie lub pieczoną po angielsku (z wierzchu) przez 4 tygodnie. Po 3 do 4 tygodniach paazy należy leczenie dwu- lub trzykrotnie powtórzyć. Już po krótkim czasie zauważył autor znaczną poprawę stanu ogólnego (spadek ciepłoty, przybytek na wadze i t. d.). Doświadczenia powyższe potwierdzili doc. Hass i prof. Pal.

VIGANTOL. Bamberger i Spranger przeprowadzili doświadczenia wiantolem u dzieci gruźliczych i otrzymali ujemne wyniki, a mianowicie pogorszenie się stanu ogólnego. I tak pojawiało się uszkodzenie nerek (białko, wałeczki, ciałka czerwone). U dzieci krzywiczych bez gruźlicy żadnych powikłań nie widzieli. (D. m. W. 1928, 27).

Ogromne rozpowszechnienie **węgla zwierzęcego i krzemionki koloidalnej** (silica-gel) jako najlepszych środków przeciwnilnych szczególnie w różnych chorobach przewodu pokarmowego znalazła i u nas ostatnio zastosowanie w lecznictwie.

Dr. M. Kassern, Sekundarjusz Szpit. Państwowego poczynił szereg doświadczeń z nowym preparatem pod nazwą „CARBOSAN“ „GALEN“ i dzieli się z nami swojami spostrzeżeniami w tym kierunku:

„CARBOSAN“ „GALEN“ stosował w następujących 19-tu przypadkach :

- 4 przypadki intoxicatis alimentaris
- 6 przypadków gastroenteritis acuta
- 3 przypadki czerwonki
- 2 przypadki zatrucia kwasem karbolowym i denaturatem
- 4 przypadki intoxicatio alimentaris

We wszystkich powyższych przypadkach stwierdził autor natychmiast po zastosowaniu „CARBOSANU“ poprawę ogólnego stanu chorego a następnie wyzdrowienie względnie ustanie dolegliwości.

Przy leczeniu czerwonki „CARBOSANEM“ spostrzega się jeszcze jedną bardzo ważną zaletę tego (środka) mianowicie „CARBOSAN“ ma **wyraźny** bardzo ważną zaletę tego (środka), mianowicie „CARBOSAN“ ma **wyraźny stolec** (tenesmus).

Wartość węgla zwierzęcego w lecznictwie znaną już jest, natomiast rozpisuje się ogromnie ostatnia literatura zagraniczna o koloidalnej krzemionce (ciało w wyższym stopniu absorbujące gazy aniżeli węgiel zwierzęcy) silica-gel.

Literatura Baerle Ch. Z. 1916 I. 863

Ebler Ch. Z. 1923 II. 429

Furness Ch. Z. 1924 I. 115

Holmes u. Andersen Ch. Z. 1926. 507

Wolter Ztschrf. ang. Ch. 1926. 39/1223.

Firma „GALEN“ we Lwowie jak z powyższego wynika, jest pierwszą w kraju, która ten nowy środek w postaci kołaczyków i proszku wprowadziła u nas do lecznictwa.

KSIĘGARNIA NOWOSCI, LWÓW, KOPERNIKA 3.

Telefon 42-54. Konto PKO. 400840.

poleca

swój bogato zaopatrzonej skład literatury pięknej i naukowej.

W SZCZEGÓLNOŚCI Z DZIAŁU MEDYCYN.

Przyjmuje prenumeratę czasopism i dostarcza dzieł zagranicznych po cenach ściśle katalogowych,

BEZ DOLICZANIA KOSZTÓW PRZESYŁKI ZAGRANICZNEJ

BIBLIOGRAFJA:

RICHTER P. F., prof. uniw. w Berlinie:

JAK NALEŻY LECZYĆ W PRAKTYCE CHOROBY PRZEMIANY MATERJI?
Biblioteka Praktyki Lekarskiej, tom 1, wyd. Księgarni Nowości we Lwowie.

Treść: Leczenie cukrzycy w postaci lekkiej, średniej i ciężkiej. Różne rodzaje djet. — Leczenie węglowodanowe. — Leczenie śpiączki cukrzyczej i stanów przedśpiączkowych od czasu wprowadzenia insuliny. — Zatrzymanie wody po insulinie. — Leczenie syntaliny. — O t. zw. namiastkach węglorodzaje djet. — Leczenie węglowodanowe. — Leczenie śpiączki cukrzyczej — Leczenie dny. — Leczenie ostrego napadu dny. — Leczenie dny w przezwach międzynapadowych i stanów następowych. — Zdrojowe leczenie dny. — Leczenie otyłości. — Leczenie otyłości drogą zastrzykiwań. — O chudości, wzgl. chudnięciu chorobowem. — Leczenie rzadzonych postaci zaburzeń przemiany materji: — a) Cystynuria. — b) Alkaptonurja. — c) Fosfaturia. — d) Oksaluria. — Leczenie moczówki prostej.

Na papierze bezdrzewnym, karton. zł. 5.—

Richter, który przedmiot ten opanował, jak niewiele tylko i posiada zaletę przedstawiania w prostych słowach najzawilszych problemów, daje lekarzowi powołanemu do działania, na kilku stronach zdumiewająco wiele dobrych, praktycznych wskazówek. — Przy lekturze tej nie można oprzeć się wrażeniu, że mówi tu ktoś, kto zebrał sam wiele doświadczenia, kto sam sprawdzał naukowe podstawy w każdym przypadku, kto posiada wysoką miarę rzeczowej krytyki, niezbędnej zawsze mimo optymizmu, jaki cechować musi każdego klinicyście w jego leczniczej pracy. (D. M. U.)

RABE F., prof. uniw. w Hamburgu:

ZASADY LECZENIA DJETETYCZNEGO

Biblioteka Praktyki Lekarskiej, tom 2., wyd. Księgarni Nowości we Lwowie.

Treść: Przyrządzanie djetetyczne: Zupy. Sosy. Potrawy galaterowate. Mięso. — Jaje. — Mleko, masło, ser. — Cukier i pokarmy skrobjowate. — Jarzyny i owoce. — Kawa, herbata, kakao. — Zawartość witamin w pożywieniu. — Przebieg trawienia. — Szczegółowe leczenie djetetyczne: Choroby żołądka. — Choroby jelit. — Choroby wątroby. — Choroby nerek. — Dna. — Cukrzyca. — Żywnienie jarskie. — Leczenie głodowe. — Żywnienie

Na papierze bezdrzewnym, karton. zł. 7.—

Odżywianie nasze jest jak najściślej złączone z gospodarstwem społecznem, sposobem życia i poglądem na świat. — Dziś zwraca się przy gotowaniu główną uwagą na higienę, przyczem jakość i ilość potraw zależną jest od mody i specjalnych stosunków. — I już z tego widoczna jest ważność znajomości sztuki djetetycznej dla lekarza; — ze jednak u lekarza-praktyka nie stoi na najwyższej wyżynie, obserwujemy to niestety codziennie, szczególnie w ordynowaniu diety dla chorych. — Zasady te dają wspaniałą podstawę dla każdego skutecznego lecznictwa djetetycznego, — należy je też jak najgorzej polecić każdemu lekarzowi. (D. M. W.)

MUEHSAM R., prof. uniw. w Berlinie:

CO MOŻE I KIEDY MUSI LEKARZ - PRAKTYK OPEROWAĆ ?

Biblioteka Praktyki Lekarskiej, tom 3, wyd. Księgarni Nowości we Lwowie.

Treść: Wstęp. Warunki ogólne i wskazania. A. Warunki zewnętrzne do operacji: I. Wybór pokoju operacyjnego, a) w mieszkaniu lekarza; b) w domu chorego. — II. Asysta. — III. Narzędzia i opatrunki. — IV. Znieczulanie, a) miejscowe; b) ogólne (odurzenie, pełne uśpienie). — B. Operacje podstawowe: I. Przecinanie tkanek. — II. Tamowanie krwawienia. — III. Zaopatrzenie rany. — IV. Nakłucie i aspiracja. — V. Wstrzykiwania. — VI. Niszczzenie tkanek. — VII. Zgłębnikowanie, stosowanie świeczek (bougie) i rozszerzanie przewodów. — C. Wskazania ogólne i operacje doraźne: — I. Małe guzy. — II. Schorzenia zapalne. — III. Przecięcie tchawicy. — IV.

Ropnie szyjne. — V, Ropniak opłucnowy. — VI, Niedrożność jelit. — VII, Uwięzienie przepukliny. — VIII, Krwawienia. — IX, Zatrzymanie moczu. — XI, Stulejka zapalna i załupek. — D, Operacje na poszczególnych układach tkankowych: I, Skóra. — II, Ścięgna i mięśnie. — III, Nerwy. — IV, Naczynia krwionośne. — V, Kości i stawy. — Technika operacyjna szczegółowa: A, Operacje na głowie. — B, Operacje na szyi. — C, Operacje na klatce piersiowej: a) Sutki; b) Ściana i jama klatki piersiowej. — D, Operacje na kręgosłupie. — E, Operacje w jamie brzusznej: a) Nakłucie. — b) Uszkodzenia żołądka i jelit. — c) Ropień wyrostka robaczkowego. — d) Niedrożność jelit i uwięzienie przepukliny. — F, Operacje odbytnicy: a) Zranienia. — b) Ciała obce. — c) Guzy krwawnicowe. — d) Pęknięcia szczelinowate. — e) Przetoki. — f) Ropnie okołoodbytnicze. — g) Wypadnięcie odbytnicy. — G, Operacje na narządzie moczopłciowym: a) Uszkodzenia nerek. — b) Uszkodzenia pęcherza. — c) Ciała obce w pęcherzu. — d) Zatrzymanie moczu. — e) Pęknięcia cewki moczowej. — f) Wodniak. g) Wytrzebiecie (Castratio). — H, Operacje na kończynach: a) Kończyna górna: 1) Podwiązania. 2) Wydlutowania. 3) Odjęcia (Amputations). 4) Wycięcia (Resectiones). 5) Odjęcia palców w stawie. — b) Kończyna dolna: 1) Niedokrwienie sposobem Memburga. 2) Podwiązania. 3) Nakłucie stawu kolanowego. 4) Żyłaki. 5) Odjęcia. 6) Przecięcie ścięgna Achillesa. 7) Operacja palucha koślawego (Hallux valgus). 8) Odjęcia w stawie palców stóp. 9) Palec młotkowaty.

Na papierze bezdrzewnym, karton zł. 7.50.

Książka powyższa jest ogromnie płynnie i zręcznie napisana i zawiera wszystko, co w praktyce koniecznym jest przy operacji. — Autor zwraca się nie tylko do lekarza - praktyka, dla którego zabiegi chirurgiczne nie są czemś codziennym, ale także do takiego, który z chirurgią jako taką, bardziej jest oswojony. — Dlatego też spełnia powyższa praca zadanie swoje w jaknajszerszej mierze i należy jej życzyć jaknajwiększego rozpowszechnienia. (Med. Klin.)

CASPER L., prof. uniw. w Berlinie:

LECZENIE ZAPALEŃ PĘCHERZA MOCZOWEGO, MIEDNICZEK NERKOWYCH I KAMICY NERKOWEJ.

Biblioteka Praktyki Lekarskiej, tom. 4. wyd. Księgarni Nowości we Lwowie.

Treść: Leczenie zapaleń pęcherza moczowego. Zapobieganie. Leczenie ostrego zapalenia pęcherza. — Leczenie przewlekłego zapalenia pęcherza. — Leczenie miejscowe pęcherza. — Zapalenie pęcherza u kobiet i dzieci. — Leczenie zapalenia miedniczek nerkowych. — Leczenie kamicy nerkowej. — Operacja kamieni nerkowych.

Na papierze bezdrzewnym, karton zł. 5.—

Casper zebrał swoje bogate doświadczenie, by krótko, a mimo to wyczerpująco dać praktycznemu lekarzowi to, czego potrzebuje do leczenia swych chorych lub poradzić mu w odpowiedni sposób tam, gdzie chodzi o specjalne zabiegi techniczne. — Należy powitać, że czytelnik uczy się tu rozpoznawać poszczególne objawy chorobowe i rozumieć, że każde zapalenie pęcherza musi być leczonem przyczynowo tak wewnętrzne, jakoteż o ile chodzi o miejscowe zabiegi. — Pozatem nieocenioną wartością posiadają rozdziały o indykacji zabiegów operacyjnych w kamicy nerkowej i pęcherza, jak wogóle książeczka ta jak najgoręcej poleconą być może każdemu lekarzowi praktycznemu. (Klin. Wochenschr.)

FUERST. K.:

ZARYS LECZNICTWA FARMAKOLOGICZNEGO CHOROBY SKÓRNYCH.

Biblioteka Praktyki Lekarskiej, tom 5. wyd. Księgarni Nowości we Lwowie.

Treść: Wstęp. — Arsen. — Atropina. — Ołów. — Kwas borowy. — Właściwości chemiczne. — Działanie farmakologiczne. — Zakres i sposób stosowania. — Objawy uboczne. — Brom. — Calcium. — Kwas chromowy. —

Chrysarobin. — Aldehyd mrówkowy. — Jod. — Nadmanganian potasu. — Mentol. — Naftol. — Fenol. — Pilocarpina. — Pyrogallol. — Rteć. — Resorcyna. — Kwas salicylowy. — Siarka. — Azotan srebra. — Tanina. — Dziegieć. — Tinct. quillaiæ. — Tymol. — Octan glinu. — Bizmut. — Cynk. — Kwas cytrynowy. — Literatura.

Na papierze bezdrzewnym, karton zł. 10.—

Redakcja nasza otrzymała następujące nowe wydawnictwa do oceny:

A—B—C matki. Związyły podręcznik higieny dla młodych matek. — BERGER: Zarys techniki dentystrycznej. — CASPER: Leczenie zapaleń pęcherza moczowego, miedniczek nerkowych i kamicy nerkowej (Bibl. Praktyki Lek. Nr. 4). — DZIERŻYŃSKI: Podręcznik chorób nerwowych, I/II. — FUERST: Zarys lecznictwa farmakologicznego chorób skórnych (Bibl. Praktyki Lekarskiej Nr. 5). — GRZYWO-DĄBROWSKI: Podręcznik medycyny sądowej. — HIRSCHFELD: Seksualizm a kryminalistyka. — KARAFFA-KORBUT: Higjena szkolna. — KOSIŃSKI: Technika mięsienia leczniczego. LENK: O leczeniu promieniami Roentgena. — MUEHSAM: Co może a kiedy musi lekarz-praktyk operować? — NOWACZYŃSKI: Mikroskopja i chemja kliniczna. — NOWICKI: O chorobach zakaźnych, — Anatomja patologiczna, I. — OPOLSKI: Chemja organiczna, I. Część ogólna. Połączenie afilaktyczne, II. Połączenie izocyklowe i heterocyklowe, alkaloidy i białko. PODRĘCZNIK chorób zakaźnych. III. Zakażenia całego ustroju zarazkami znanymi i domniemanymi. VI. Choroby zakaźne przewodu pokarmowego. VIII. Choroby zakaźne skóry, narządów płciowych, i poszczególnych narządów. — PROGULSKI: Higjena niemowląt. — RABE: Zasady leczenia djetetycznego. — RADZIWIŁŁOWICZ: Podstawy psychologii w zarysie. — RICHTER: Jak należy leczyć w praktyce choroby przemiany materji? — HERMAN: O ropnem zapaleniu wyrostka robaczkowego. — ROSENBERG: Choroby nerek. — SABATOWSKI: O gruźlicy. — Klimatoterapia oraz hydroterapia ogólna i zdrojowiskowa. — ŚMIAROWSKA: Higjena kobiety we wszystkich okresach jej życia. — ŚWITALSKA: Kosmetyka życia codziennego. — Kosmetyki higieniczne. — Kosmetyka i higjena dziecka. — SPRINGER: Kobieta lekarką domową, bogato ilustr. podręcznik higieny i lecznictwa. — SZCZEPAŃSKI: Podręcznik badań chemicznych, drobnowidowych i bakteriologicznych przy łóżku chorego. — WACHHOLZ: O zaburzeniach umysłowych u dzieci i młodzieży, — Medycyna sądowa, — Psychopatologia sądowa. — ZAORSKI: Podręcznik mięsienia leczniczego. — ZUBRZYCKI: Niepowikłane przebiecia macicy a przerwanie ciąży we wczesnych miesiącach.

Dział niemiecki.

ARCHIV f. orthopädische u. Unfall-Chirurgie mit besonderer Berücksichtigung d. Frakturlehre u. d. orthopädisch-chirurgischen Technik, Bd. 28/2. — BEITRÄGE z. Klinik d. Tuberkulose u. spezifischen Tuberkulose-Forschung, Bd. 74/1—2. — BLUTH: Diätvorschriften u. Kochbuch für Zuckerkrankte. — CASPER-PICARD: Lehrbuch d. urologischen Diagnostik. CHIRURGIE: Die v. Kirschner-Nordmann. Lfg. 27. — DERMATOLOGISCHE Wochenschrift, Bd. 90, kwart. — ENDOKRINOLOGIE: Zentralblatt f. d. Gebiet d. inneren Sekretion u. Konstruktionsforschung, Bd. VI. — ERGEBNISSE d. medizinischen Strahlenforschung (Röntgendiagnostik, Röntgen-, Radium- u. Lichttherapie), Bd. 4. — ERGEBNISSE d. gesamten Medizin, Bd. 14/2. — FOLIA — Oto — Laryngologica. Referate, Bd. 32. — GERSON: Meine Diät. — HANDBUCH d. Kindertuberkulose v. Engel-Pirquet. — HANDBUCH d. inneren Medizin v. Mohr-Staehelin, Bd. 2. — JAHRESKURSE f. ärztliche Fortbildung, kwart. — KINIK. Neue Deutsche Handwörterb. d. prakt. Medizin v. Klemperer, Lfg. 24. — MONATSSCHRIFT f. Kinderheilkunde, Bd. 49/4. — MONATSSCHRIFT f. Geburtshilfe u. Gynäkologie, Bd. 85. — PATHOLOGIE. Spezielle u. Therapie innerer Krankheiten v. Brugsch i/X. Erg., Bd. 4/2. — PATHOLOGIE f. klinische Medizin, Bd. 113/2. — PATHOLOGIE f. Tuberkulose, Bd. 56. — PATHOLOGIE f. urologische Chirurgie, Bd. 29/6. — PATHOLOGIE f. Kinderheilkunde, Bd. 49/4. — ZENTRALBLATT f. Chirurgie, kwart.

BORMANN i GREINER

Księgarnia medyczna

LIPSK, C. I. Kohlgartenstr. 14.

(Konto PKO. Warszawa 191266)

dostarcza wszelkich potrzebnych dla nauki i praktyki książek naukowych i podręczników, zarysów, kompendjów i czasopism na dogodne spłaty bez DOBIJANIA DODATKU RATALNEGO
Strümpell: Lehrbuch d. inneren Medizin, wyd. 29/30. 1930.
Mering-Krehl: Innere Medizin, wyd. 16. 1929. — Marle: Lexikon d. ges. Therapie, 3 wyd. 1929/30. — Zieler-Jacobi: Atlas u. Lehrb. d. Haut- u. Geschlechtskrankh., 2. wyd. 1928.
Stoeckel: Lehrb. d. Geburtshilfe u. Gynäkologie i inne na 10-miesięczne spłaty ratalne.

Obszerny katalog z podaniem warunków dostawy bezpłatnie i bez zobowiązania.

Tu odciąć

Zamawiam:

a) w subskrypcji, przekazując równocześnie kwotę .....
b) za pobraniem pocztowem*)

egz. POLSKIEGO KALENDARZA LEKARSKIEGO
NA ROK 1931.

egz. BIBLIOTEKI PRAKTYKI LEKARSKIEJ
Nr. 1, 2, 3, 4, 5*).

egz. BIBLIOTEKI PRAKTYKI LEKARSKIEJ
Nr. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13*).

Proszę o zaprenumerowanie dla mnie następujących
czasopism:

egz. .... od dnia .....

egz. .... od dnia .....

egz. .... od dnia .....

Proszę o przysłanie mi następujących książek:
a) za pobraniem pocztowem,
b) na ..... raty miesięczne, przyczem w razie sporu poddać się kompetencji Sądów lwowskich, w dowód czego mój własnoręczny podpis.

egz. ....

egz. ....

egz. ....

i pozatem podając mój dokładny adres proszę o bezpłatne przy-
przesyłanie prospektów z dziedziny:

Data:

Podpis i pieczęć:

*) Niepotrzebne skreślić.

Białko mleka
Plasmon
Casein-Calcium

**Od 30 lat środek odżywczo - leczniczy
dla oseków i małych dzieci**

przy dyspesji, dystrofji, atrofji, dekompozycji, skazie wysiękowej, spazmofilji, neuropatji, gruźlicy, i krzywicy.

Literatura: Blühdorn, Czerny-Keller, Feer, Finkelstein-Mayer, Langstein, Pfaundle-Schlossmann, Thomas i in.

Ekonomiczne i tanie opakowanie. 100 i 250 gramowe.
Tanie opakowanie szpitalne. — Próbki i literatura na żądanie.

S. K A L E T Z K I,

G D A Ń S K, BROTBÄNKENGASSE 29.

Plasmon G. m. b. H. Neubrandenburg i M.

Nadawca:
Dokładny adres:

DRUK.

5 gr.

Księgarnia Nowości

Lwów

Kopernika 3.

HANDBUCH d. Kindertuberkulose v. Engel - Pirquet	110.—
HANDBUCH d. inneren Medizin v. Mohr - Staehelin, Bd. 2	88.—
JAHRESKURSE f. ärztliche Fortbildung, kwart.	4.—
JESIONEK—BERNHARDT: Diätetische Behandlung d. Hauttuberkulose u. Ernährungsbiologie	5.—
KINIK. Neue Deutsche Handwörterb. d. prakt. Medizin v. Klemperer, Lfg. 24	6.60
KLOSE: Kinderheilkunde	10.50
KYLIN: Die Hypertoniekrankheiten	22.—
KAYSER—PETERSEN: Die Betrachtung u. Betastung	23.—
KARTOTHEK Zahnärztlich-therapeutische v. Mamlok-Bejach	120.—
MONATSSCHRIFT f. Kinderheilkunde, Bd. 49/4	13.60
MONATSSCHRIFT f. Geburtshilfe u. Gynäkologie, Bd. 85	24.—
PATHOLOGIE. Spezielle u. Therapie innerer Krankheiten v. Brugsch i/X. Erg., Bd. 4/2	15.—
— f. klinische Medizin, Bd. 113/2	21.60
— f. Tuberkulose, Bd. 56	30.—
— f. urulogische Chirurgie, Bd. 29/6	26.60
— f. Kinderheilkunde, Bd. 49/4	13.60
ZENTRALBLATT f. innere Medizin, kwart.	10.—
— f. Chirurgie, kwart.	17.20

Najpiękniejsza powieść obecnej doby!

ZAJMUJĄCA!

POGODNA!

UCZUCIOWA!

FRONDAIE Pierre

CZŁOWIEK Z AUTEM

Przepiękna powieść o pełnej poświęcenia i poezji miłości na tle uroczej przyrody i bogatego przepychu. Powieść ta osiągnęła na Zachodzie niebywały wprost sukces, zasłużony tem bardziej, że czyta się ją jednym tchem i pozostaje do końca pod przemożnym jej wpływem.

Cena Zł. 4.50.

KSIĘGARNIA NOWOŚCI WE LWOWIE, KOPERNIKA 3.

KSIAŻKI DLA MŁODZIEŻY:

ANNA KOCH

ZUCH DZIEWCZYNA

Powieść dla młodych dziewcząt z 4 ilustr., opr. 7.60 zł.

Autorka cieszy się zagranicą olbrzymią popularnością w świecie dziewczęcym, a już specjalnie „Zuch dziewczyna“ wzięła szturmem wszystkie młodociane czytelniczki. Bo też Franka to zuch niełada! Wesoła, dzielna, ruchliwa jak chłopak i jak on do wszystkich figlów skora, umie jednak być dobrą i kochającą dziewczynką. I równie zdolną jest do czynów brawurowych na koniu jak do cichego poświęcenia. Świeża, radosna dziewczyczka, której nie brak i uczuciowej głębi. Porywa i zachwyca równocześnie.

JULJUSZ VERNE

POD PŁOMIENNEM SŁOŃCEM AFRYKI

z 4 ilustr., opr. 5.20 zł., w broszurze 4.— zł.

Nader zajmująca książka, pełna niebezpiecznych przygód i wrażeń, a zarazem ogromnie pouczająca, nadaje się najlepiej na podarki dla naszej młodzieży.

KSIĘGARNIA NOWOŚCI, LWÓW, KOPERNIKA 3.

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE „FENIKS“

BIURO FILIALNE :
LWÓW, KRASZEWSKIEGO 1.

Towarzystwo pracuje w Małopolsce, na Śląsku Cieszyńskim, we Francji, Belgji, Holandji, Włoszech, Hiszpanji, Niemczech, Czechosłowacji, Jugosławji, na Węgrzech, w Austrii, Bułgarji, Grecji, Turcji, Rumunji, Syrii, Palestynie i Egipcie.

Rozwój Towarzystwa w cyfrach licząc na dolary, przedstawia się:

Rok	Stan ubezpieczeń	Wpływ premji	Fundusze gwarancyjne
1913	44,977.509	1,946.654	12,100.561
1924	61,563.563	3,934.527	7,578.850
1928	255,000.000	13,000.000	33,000.000
1929	320,000.000	17,000.000	42,000.000

Towarzystwo nasze wprowadziło **specjalne udogodnienia** dla Wpp. Lekarzy i Aptekarzy.

Prosimy żądać od nas oferty.

**CZOPKI
HEMOROIDALNE**

VARICOL

z KOGUTKIEM

REGISTR. M. Z. P. N. 354

PUDEŁKO 12 SZT.

USUWAJĄ:

**STAN ZAPALNY, BÓL,
SWĘDZENIE I PIĘCZENIE.**

**GOJĄ RANKI, SUSZĄ I DEZYNFEKUJĄ. ZMNIEJ-
SZAJĄ KRWAWIENIE I GUZY W ODBITNICY. POWODUJĄ SZYB-
KIE I PRZYJEMNE WYPRÓZNIECIE, NIE ZAWIERAJĄ NARKOTYKÓW.**

ADOLF GĄSECKI i S WIE

MOKOTOWSKA FABRYKA CHEM.-FARMAC. W WARSZAWIE.
KANTOR UL. LESZNO 41, TEL. 56-26.

Tabletki mineralne musujące sztuczne A. GĄSECKIEGO „AGE“

zastępują zupełnie naturalne wody mineralne i przewyższają je trwałością oraz znacznie niższą ceną

**Bilin, Borżom, Ems, Karlsbad,
Kissingen, Marienbad, Sel-
ters, Vichy.**

JODOGEN-AGE

Organiczny preparat jodowy o równoczesnym działaniu uspokajającym, nie drażni żołądka, nie wywołuje jodyzmu, nadaje się do długotrwałej kuracji jodowej. „JODOGEN-AGE“ jest znacznie tańszy od identycznych wyrobów zagranicznych.

Literatura i próbki na żądanie.

Adolf GĄSECKI i Syn

Mokotowska Fabryka Chem.-Farm.
W WARSZAWIE.

Kantor Fabryczny ul. Leszno Nr. 41.

Zastępstwo na Małopolskę:

**Aptekarz Mr. E. SUSSMAN
LWÓW, ul. Kurkowa 5. tel. 40-69.**

Aktualna książka!

RENÉ FUELOEP-MILLER
LENIN i GANDHI

Rewelacyjne wprost dzieło, pisane tak barwnie i zajmująco, że czyta się je jak najpiękniejszą powieść. — Zawiera ono: SENZACYJNE PAMIĘTNIKI WDOZY LENINA. — REWELACYJNE WŁASNE WYZNANIA LENINA. — PIERWSZĄ AUTENTYCZNĄ BIOGRAFJĘ LENINA. — NIEZNANĄ DOTĄD AUTOBIOGRAFJĘ GANDHIEGO. — LICZNE, NADER RZADKIE I CIEKAWE ILUSTRACJE.

W luksusowej oprawie płóciennej 18.— zł.
w kartonie 14.— zł.

— KSIĘGARNIA NOWOŚCI WE LWOWIE. —

1850 m. n. p. m.

AROSA

**GRAND HOTEL
SANATORJUM**

dla stanu średniego.

Nowoczesny zakład leczniczy
dla wszystkich schorzeń dróg oddechowych i chirurgicznych gruźlicy.

Pensja od 11.50 fr. włącznie z opieką lekarską. Nacz. lek. **Dr. H. Heinz.**
Prospekty na żądanie wysyła Zarząd.

KEPHALGINA

Proszki przeciw nerwobólom według ordynacji

Prof. Dra Adama Czyżewicza

Nr. Reg. 1346.

Wyrób apteki Dra Jana Poratyńskiego

Lwów, pl. Bernadyński 1.

Do nabycia w każdej aptece.

Odpowiedzialny redaktor: Dr. Maksymilian Aszkenase.

Nakładem Księgarni Nowości we Lwowie.

Lwowska Drukarnia Nowoczesna, Lwów, ul. Piłsudskiego 21. Tel. 16-76.

BIOCALCOL KLAWE

Ca, Fe, P, Mg, Al, Si,
BIAŁKA WYKŁODANY

WITAMINY

DAWKI: 1-2 tabletki 3-4 razy dziennie w wodzie lub mleku. (Przebieg choroby, 1-2.)

TWO PRZEM. CHEM. FARY
d. MAGISTER KLAWE S.A.
WARSZAWA

zatw. za Nr. Reg. 1241 M. S. Wewn.

preparat odżywczo = leczniczy

oparty na wynikach najnowszych badań
w zakresie mineralnej przemiany materji.

Zawiera najbardziej racjonalne sole wapnia z kwasami pochodzenia roślinnego oraz witaminy A, B, D, i E w postaci skoncentrowanej.

WSKAZANIA: krzywica, wszelkie postacię gruczołowa, zaburzenia gruczołów dokrewnych i układu wegetatywnego, astenja i wszelkie stany wyczerpania ustroju

FLAKONY c-a 100,0 proszku

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁU CHEMICZNO - FARMACEUTYCZNEGO

d. MAGISTER KLAWE, S. A., Warszawa

EUTIRSOL

EUTIRSOL Sol. 10%	Nr. Reg. 1323
„ Glob. vagin.	„ „ 1324
„ Ungt. 10%	„ „ 1325

Eutirsol otrzymuje się z oleju szfrowego, z którego wydobywa się ichthyol. Jest to płyn oleisty odbarwiony, zawierający około 50% ciał tiofenowych, w tem ponad 12% organicznie związanej siarki.

Eutirsol działa jak lek wybitnie keratoplastyczny, przeciwzapalny i odkażający.

Eutirsol ma szerokie zastosowanie przy leczeniu chorób skórnych i kobiecych.

Przygotowuje się „**Eutirsol**” w postaci 10% roztworu 10% maści i 10% globul. vaginal.

Marka i przepis :

Ichthyol-Ges. Cordes, Hermann i & Co

wyrabiane przez :

Przemysłowo - Handlowe Zakłady Chem.

Ludwik Spiess i Syn

Sp. Akc. WARSZAWA.